

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike.
inse ali: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, prekleti, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.
 Vprašanjem glede inseratov nai se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Piskarna“ Knaflova ulica št. 5, prtljično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti v Jugoslaviji:
 celoletno naprej plačan . . . K 300—
 polletno 150—
 3 mesečno 75—
 1 25—
 „Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročilna doplačati.“
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno ~~25~~ po nakaznici. Na samo pisnena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K
Poštnina plačana v gotovini.

Dr. Pavel Breznik:

Pismo iz Pariza.

Mednarodni kongres srednješolskih profesorjev v Parizu.

Mednarodni kongres srednješolskih profesorjev, ki se je vršil od 5. do 10. aprila 1920 v Strasbourgu, je sklenil, da se priredi letos kongres v Parizu in da se vrši od 28. marca do 5. aprila. Udruženje srednješolskih profesorjev v Franciji je rade volje sprejelo organizacijo tega kongresa pod predsedstvom g. Fedela, predsednika narodnega združenja licijskih profesorjev.

Na pariškem kongresu je zborovalo 72 zastopnikov 13. narodov. Jugoslavijo so zastopali g. Jeremija Živanovič, profesor iz Beograda, gospa dr. Steinkuševa, profesorica na ženskem liceju v Zagrebu in g. gimnazijski ravnatelj dr. Valentin Korun iz Ljubljane. Razven tega smo se ga udeležili začasno v Parizu bivaajoči profesor Miodrag Ibrovac iz Beograda, profesor Ante Debeljak iz Ljubljane in moja malenkost.

Predsednik je po pozdravu takoj razvil program, kaj je vse treba urediti in napraviti: 1. sestaviti naredbe in zakone o srednješolskem pouku, ki so v veljavi v različnih deželah in označiti razne variacije, kar se tiče osobia in zakonov; 2. reorganizacija srednješolskega pouka; 3. vprašanje družbe narodov glede organizacije intelektualnega dela; 4. istovrednost vseučiliških izpitov; 5. mednarodno zblizanje dopisovanje in izmena profesorjev in dijakov.

Na strasbourškem kongresu so se stali zastopnikom raznih narodov vprašanja o srednješolskem pouku. Tekom leta so posamezna proforska društva izdelala odgovore, ki so jako zanimivi, predvsem radi tega, ker so skoraj vsi narodi z redkimi izjemami dali iste odgovore. Ti odgovori, ki so se na pariškem kongresu prečitali, so sledeči: Vsak otrok mora dobiti v ljudski šoli od enega in istega učitelja isto izobrazbo po istih metodah. Srednješolski pouk se ne sme pričeti pred končanim enajstim letom. Izjeme niso dovoljene. Prva tri leta ne sme biti v srednji šoli več kot 20 ur na teden. Otroci naj se uči samo najvažnejšega, ne pa vsega, kar je človeški duh našel in izumil. V teh prvih treh letih naj se otrok v šoli uči, k a k o se dela. Po-

uk bo obsegal torej predvsem praktične vaje. Nevarno je zahtevati od enajstletnega otroka, da dela sam doma latinske naloge. Domače samostojno delo se začni po tretjem razredu. Prva tri leta srednje šole mora biti za vse učence isti pouk in sicer za vse latinsko in en živi jezik. Po tretjem letu naj se pouk deli in sicer:

I. humanité classique (latinščina);

II. humanité moderne (več materinščine in tujih jezikov).

Torej enotna srednja šola v prvih treh razredih, bifurkacija v četrtem razredu, ker se je tu že spoznalo, ali je otrok bolj nadarjen za latinščino ali za živi jezik.

Bifurkacija traja dve leti (četrtri in peti razred). Nato zopet delitev vsakega oddelka v dva in sicer bi se učile v prvem oddelku bolj naravoslovne vede (sciences), v drugem pa slovstvo (lettres). Srednja šola bi bila torej deljena v zadnjih razredih v štiri različne tipe: I. humanité classique-sciences. II. humanité classique-lettres. III. humanité moderne-sciences. IV. humanité moderne-lettres.

Vsaki razred naj ima razrednika (professeur principal) in to naj bo profesor za materinščino. Na koncu vsakega leta naj bodo izpiti, katerih namen je, ustaviti v napredovanju v višji razred one učence, ki ne morejo ali nočejo slediti pouku. Izpraševalna komisija pri zlostonem izpitu (baccalauréat) naj bo mešana in naj sestoji iz srednješolskih in vseučiliških profesorjev. Telesnim vajam se mora posvetiti posebna pozornost, razven vsakdanje telovadbe morata biti dva popoldneva in tednu rezervirana za šport in igre. To so rezultati ankete na zadnjem kongresu.

Nato se je stala delegatov raznih narodov cela vrsta vprašanj, na katera so odgovorili naslednji dan. Evo vam par zanimivosti iz množice govorov: V skoraj vseh državah so srednje šole skupno za dečke in deklice, torej povsod koedukacija, ponekod tudi v ljudskih šolah (kakor v Holandiji), povsod je pokazala koedukacija najboljši uspehi in so dečki in deklice nalašč pomešani med seboj in vedno

skupaj razven pri telovadbi, edina Italija jih skuša strogo ločiti. Italija je edina dežela, ki v srednjih šolah nima internatov. Na Holandskem so vse šole občinske in vse zastonj. Belgija nima mature, Poljska jo hoče odpraviti v drž. srednjih šolah. Na Luxembourgškem morajo vsi otroci posečati do 13. leta skupno ljudsko šolo.

Razven tega se je obširno obravnavala cela vrsta drugih zanimivih vprašanj, predvsem o reorganizaciji in enotnosti srednješolskega pouka, a vedlo bi predaleč, da bi tu priobčil vse posameznosti.

Pod vodstvom francoskih tovarišev so si udeleženci kongresa ogledali zanimivosti Pariza in razven tega tri liceje: Lycée Henri IV kot tip starega francoskega liceja, sprejem prisrčen kot povsod, šampanjec, napitnice... Profesor Ibrovac se je v imenu tujih delegatov zahvalil za krasen sprejem in omel, da je lycée Henri IV eden onih francoskih licejev, ki so za časa svetovne vojne mnogo sto srbskim dijakom nudili gostoljubno bivanje. Kot tip modernega liceja so si udeleženci ogledali lycée Louis le Grand, kjer so zborovali, in kot tip liceja na deželi lycée Lakanal v Bourgnla-Reine južno od Pariza. En dan se je napravil izlet v Versailles, kjer so si ogledali zgodovinski grad in krasne kraljevske vrtove. Na kosilo so bili povabljeni v lycée Hoche, kjer se je razvila prav živahna zabava, h kateri ni samo pripomogel izvrstni burgundec, ampak tudi jugoslovanske cigarete g. Živanoviča, ki jih udeleženci niso mogli prehvaliti, in pa govori, izmed katerih je oni gospe dr. Steinkuševe poslušalce naravnost navdušil. S svojimi prisrčnimi besedami si je znala osvojiti srca vseh za Jugoslavijo. Pred odhodom so udeleženci položili v hišni kapeli venec na spominsko ploščo v vojni padlih dijakov in profesorjev.

Kongres je bil tudi sprejet od občinskega sveta pariškega v hotelu de Ville in so imeli udeleženci priliko videti krasno notranjost pariške mestne hiše. Razven tega so se skupno napotili pod Arc de Triomphe h grobu neznanega vojnika in tam položili venec. Jugoslovenska delegacija je položila venec iz cvetk v barvah narodne trobojnice z napisom „La délégation des professeurs yougoslaves au soldat inconnu français.“

njegove majčkene, orokadvične roke na tipkah, njih rumenkasti odsev igra na njegovem obrazu... Preveč zaupajoč svojim močem in svojemu spominu se je bil nesrečni baron von Stoltz izgubil v neko polko lastnega izuma, pa je ponavljal in ponavljal od istega motiva dalje, ker je bil zaman njegov trud, da bi našel konec. Naposled je sredi igranja zaspal. Z njim pa tudi vse rigičke dame. Pa so še v sanjah zibale svoje romantične frizure ali svoje čipkaste čepice, ki jih imajo angleške dame tako rade in se od njih niti na potovanju ne morejo ločiti.

Planinčev prihod jih ne samo ni prebudil — še on sam, omamljen od te splošne mrzloti in ves obupan, da bi opraviel kaj proti njej, se je bil zavalil na enega izmed divanov. Tu naenkrat zadone zunaj v veži krepki, veseli akordi.

Troje muzikantov, troje tistih klavnih prikazni v dolgih, skoraj dopetnih črnih suk-njah, ki so jih polni vsi švicarski hoteli, je začelo ubirati svoja godala: harfo, flavto in vijolino.

Ze po prvih notah se je naš možak kakor elektriziran vzravnal.

— Orpo dindjo! Zivio muzika!

In že dirja, že odpira velika vrata, že pozdravlja muzikante, že jih napaja s šampanjcem, brez pijače še sam pijan te godbe, ki ga je poklicala v življenje nazaj. Ves iz sebe posnema piščal in harfo, tleska s prsti nad glavo, obrača oči, poskuša plesati, da turisti, ki so

Kongres se je končal s slavnostnim banketom in na njem se je g. dr. Korun zahvalil v imenu jugoslovanskega združenja profesorjev

za sprejem v mednarodno združenje. Prihodnji kongres se vrši avgusta 1922 v Luxembourgju.

Ob jubileju.

(Petinštiridesetletnica akad. društva „Triglava“).

Dne 9. t. m. proslavi akademično društvo „Triglava“ v Celju svojo 45 letnico.

45 let — lepa doba v človeškem življenju, a le redka v zgodovini in obstoju kakega društva. Ze ta doba, ki jo je društvo preživelo v vednem delu in boju za naš narod, ter dejstvo, da ob proslavi 45 letnice delovanja s svežimi in čilimi silami pripravlja v osvobojeni domovini nove smernice svojega dela, dokazuje, kako trdna je bila podlaga, na katero je bil „Triglava“ ob ustanovitvi postavljen ter kako silne so srčne vezi, ki so ves čas društvenega obstoja spajale mlade in stare Triglavane v pravo jugoslovensko družino.

Dne 6. novembra 1875 vršil se je v juridični dvorani IV. vseučilišča v Gradcu ustanovni občni zbor društva, ki je bil zelo mnogobrojni obiskan ter je brez debate sprejel pripravljena pravila in predlog, da se ustanovljuje društvo imenuj „Triglava“.

Naš „Triglava“ je stal kot novorojeno dete v velikem nemškem Gradcu navezan le na svoje člane in njih podporo ter moč.

Namen društva je bil, kot pravi zapisnik, predvsem ta, buditi med člani narodno zavest.

To se je vršilo na ta način, da so se društveniki vadili v domači govorici, da so se v neprisiljenih sestankih pri zabavah in izletih medsebojno spoznavali, ter navduševali za narodno stvar.

Biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos, to je bilo geslo „Triglavancov“.

Prvotno brez strehe, je našel „Triglava“ prvo zavetišče pri Slovanski čitalnici, ki mu je na enem zboru darovalo svoje pohištvo, s katerim se je „Triglava“ na to preselil v lastne prostore.

Skupno z drugimi slovanskimi društvi v Gradcu je bil „Triglava“ kmalu ona skala, na kateri je naša mladina zidala trdno stavbo slovenske in slovanske misli in v to skalo so se zaletavali leta in leta

zastonj vsenemški valovi, ki društva niti za hip niso omajali.

Preobširno bi bilo, da bi naštančnejše opisovali delovanje „Triglava“ do danes, saj je „Triglava“ znan vsaj napredni inteligentni javnosti, saj je iz njega izšla malo-dane vsa štajerska slovenska inteligenca.

Društveno znamenje, ki je bilo največji trn v očeh nemških buršev, je bil trobojni rdeč-modro-beli (torej — srbski) trak z zlatim napisom „Triglava“.

Drug društveni znak je bila zastava. Slovesno razvite zastave se je vršilo junija 1890 v Središču.

Takrat je akademični senat na zahtevo nemških akademikov prepovedal na tabli vseučilišča slovanske napise in barve. Ker pa grbovi ni prepovedal, si je omislil „Triglava“ grb po osnutku člana Juvanc: v ozadju Triglav, ki ga obseva izza morske gladine vzhajajoče sonce, zdolaj trobojni trak, ob njem Minervina sova kot simbol vede.

„Triglava“ je na vseh poljih marljivo deloval. V njegovem okrilju se je osnovalo vse polno klubov, ki so se bavili z najrazličnejšimi strokami. Posebno se je gojil znanstveni, ki je v teku let priredil celo vrsto zanimivih predavanj in poučnih izletov, tehnični, ki je izobraževal naše tehnike, sabljaški, ki je skrbel za telesno in karakterno vzgojo, glasbeni, ki je gojil petje in glasbo. Imenujem samo nekatere pečovodje „Triglava“, ki so danes ponos in dika našemu narodu: Juvanc, Schwab, Hubad, Krek.

V društvu se je ustanovil tudi tamburaški klub. Skrb za narodno delo kaže ustanovitev akademično podružnice družbe sv. Cirila in Metode leta 1886., gojitev gesla svoj k svojim ter znameniti pohod „Triglava“ po raznih pomemčenih in ogroženih krajih posebno Spod. Štajerske in Koroške.

Tudi zabavne strani „Triglava“ ni zanemarjal. Kdo ne pozna slavnih „križevčških“ štatutov J. R.

Alfonz Daudet:

Tartarin na planinah

Roman.

Prevedel dr. Ivo Šorli.

Lahko si mislite, kako je dobrodušni naš planinec naletel, ko je vzel stol in se približal, z očitnim namenom, da bi bil tudi on takole od strani deležen njenega poučljivega pogovora pri prijaznem ognju. Z viška obeh teh stebrov učenosti je bliskoma potegnila tista mrzla sapa, ki se je je on najbolj bal; in nič manj zato, da se spet ogreje, nego da pokaže svoj oliko, jo je z dolgimi koraki pobral in odprl vrata v knjižnico.

Tam je ležalo nekaj angleških romanov, pomešanih z debelimi svetimi pismi in raztresenimi letniki „švicarskega planinskega društva“. Vzel je enega, da bi imel v postelji kaj brati, toda že na vratih ga je moral spet oddati, ker „hišni red“ ni dopuščal, da bi se „biblioteka vlačila po sobah“.

Blodeč dalje je na pol odprl vrata k biljardu, kjer je čisto sam igral italijanski tenor in se pretvarjal na vse načine, da bi se čim bolj izkazal s svojimi kretnjami in posebno še manšetami pred lepo sosedinjo. Ta je sedela med dvema mladima gospodoma in jima brala neko pismo, a takoj umolknila, čim je vstopil naš planinec. Tu vstane večji izmed mladencev, nekaj muzik, da, pravi posrhlavec s šestinastimi tacami in z dolgimi, črnimi, svetlimi, polizanimi, do razmršene brade pa-

dajočimi lasmi, napravi dva koraka proti došlec in ga premeri tako izzivajoče in grozeče, da vrli planinec raiši niti ne vpraša, kaj mu hoče, nego se obrne kar na peti in odpravi zopet ven.

— Prijazni pej niso videti na severu ljudje! vzlikne na glas ter trdo zapre vrata za seboj, da bo divjak vedel, kako malo se ga kdo boji!

Zadnje pribežališče je salon, in on gre zdaj tja... Orco! — mrtvašnica, prijatelji moji! Mrtvašnica kakor je ona na gori Sv. Bernarda, kjer očetje menihi razpostavijo izpod snega izkopane nesrečnike v prav tistih legah, kakor jih je bila zalotila mrzla smrt.

Povejte pa vi, če ni prava mrtvašnica ta salon na Rigi-Kulmul! Vse dame in „misses“ leže strnjene, neme, v gručah po divanih ob stenah ali pa vsaka zase, kjer so reve pač otrpnile. Še drže v svojih rokah albume, modne liste ali ročna dela, ki so jih držale, ko jih je stisnil ledeni mraz...

Med žrtvami so tudi generalove hčerke, vseh osem malih Peruvank s svojimi zafranstimi obrazy, katerih poteze pa so zdaj vse tako razdrte, da je le še bolj čudno videti te živo kričeče trakove po njih angleških toaletah kuščarične barve. Uboge male prekmorke so se človeku v tem mrzlem stanju še bolj smilile, ker si jih skoraj ni mogel misliti drugače, nego kako skačejo in se pačijo po vrhovih kake palme v njih vroči domovini.

Tam doli na koncu dvorane pa lebdi strahotna senca starega diplomata. Mrtve leže

njegove majčkene, orokadvične roke na tipkah, njih rumenkasti odsev igra na njegovem obrazu... Preveč zaupajoč svojim močem in svojemu spominu se je bil nesrečni baron von Stoltz izgubil v neko polko lastnega izuma, pa je ponavljal in ponavljal od istega motiva dalje, ker je bil zaman njegov trud, da bi našel konec. Naposled je sredi igranja zaspal. Z njim pa tudi vse rigičke dame. Pa so še v sanjah zibale svoje romantične frizure ali svoje čipkaste čepice, ki jih imajo angleške dame tako rade in se od njih niti na potovanju ne morejo ločiti.

Planinčev prihod jih ne samo ni prebudil — še on sam, omamljen od te splošne mrzloti in ves obupan, da bi opraviel kaj proti njej, se je bil zavalil na enega izmed divanov. Tu naenkrat zadone zunaj v veži krepki, veseli akordi.

Troje muzikantov, troje tistih klavnih prikazni v dolgih, skoraj dopetnih črnih suk-njah, ki so jih polni vsi švicarski hoteli, je začelo ubirati svoja godala: harfo, flavto in vijolino.

Ze po prvih notah se je naš možak kakor elektriziran vzravnal.

— Orpo dindjo! Zivio muzika!

In že dirja, že odpira velika vrata, že pozdravlja muzikante, že jih napaja s šampanjcem, brez pijače še sam pijan te godbe, ki ga je poklicala v življenje nazaj. Ves iz sebe posnema piščal in harfo, tleska s prsti nad glavo, obrača oči, poskuša plesati, da turisti, ki so

na ta izbruh pritekli od vseh strani, kar strmo, in naenkrat se ne more več ustavljati sili nekega Straussovega valčka, ki so ga razjarjeni godci urezali s prav cigansko strastjo. Pa planec k ženi profesorja Schwanthalerja, debelušni Dunajčanki s porednimi očmi, ki jo ostala mlada, tudi še pod svojimi sivimi, na pudranimi lasmi. Zagledal jo je bil na vratih salona in že jo drži okrog pasu in se vrti z njo.

— Alo, šu! Plešite vendar! kriči tudi drugi.

Led je prebit — ves hotel se otaja in so začne nehotе vrteti. Vse pleše — v veži, v salonu, celo okrog dolge zelene mize v čitalnici. Ta vražji človek sam jim je vsem vlil ognja po žilah!

On pa že ne pleše več. Zakaj komaj jo bil enkrat okoli, mu je zmanjkalo sapa. Samo nadzira še ta ples, ta svoj ples: spravlja plesalce skupaj, vrže bonskega profesorja v roke neki stari Angležinji, vzvišenege Astier-Réhuja pa najbolj navihani Peruvijanki. Nihče se ne more ustavljati — iz tega strašnega planinca veje nekaj, vrag vedi kaj, kar te samo zanaša in privzdiguje. In šu, šu — nobenega prezira, nobenega sovraštva več! Niti riževcev niti češpljevcev — samo še ljudje, ki plešejo in nore! Kmalu se to norenje še razširi, spleza v gorenja nadstropja, in v velikanskem stopnišču se vidi do šestega navzgor, kako se povsod sučejo težka, pisana krila švicarskih sobaric kakor da se obračajo lesene lutke pred avtomatom z godbo.

Mukoloveckega, znamenitega »Triglavskega« starešine? Kdo se ne spominja zlatih ur, ki jih je v prijeljski triglavski družbi prebil? Gotovo so vsem v neizbrisnem spominu.

V poznejših letih je rodilo versko in radikalno vprašanje v društvu hude boje in razpore, dokler ni nastal razkol in kot plod tega razkola »Zarja« (klerikalna) in »Tabor« (radikalna). V boju za slovensko vseučilišče je zavzemal »Triglava« v Gradcu vodilno mesto.

Končno omenjam in poudarjam, da je tudi v jugoslovenskem vprašanju zavzemalo društvo, posebno v zadnjih letih ono smer, ki vodi kot prehodna v sedanje razmere.

Svetovna vojna in prevrat sta spravila »Triglava« v kritično situacijo. Zanj ni bilo več mesta v nemškem Gradcu. Ni dolgo pomislil, kam mu je oditi: V Zagreb, kamor so starešine že preje spravili njegovo zastavo, knjižnico in ves inventar.

Tu stopa oživilni in pomlajeni »Triglava« novemu delu, v čim nalagam nasproti. Dolgi štiri deset let je vzgojeval v tujini svoje člane v značajne rodoljube in navdušene Slovence, odslej bo v svojih domovini ognjišče narodnega edinstva, žarišče državne misli in vzgoji akademsko mladino v vzorne državljane, v jeklene Jugoslovence in Slovence!

Dr. Milko Hrašovec.

Kmeška ustaja v Istri.

Podrobnosti o bojih. — Novi spopadi. Aretacije.

— Trst, 7. aprila. Poročajo se nastopne podrobnosti: Okoli Krnice je še mnogo jarkov, pripravljenih skrivališč in prostorov za strojne puške in druge vojne priprave, izvršene še od avstrijskega poveljstva v Puli za slučaj italijanskega napada na kopnem. Dobro utrjeni so bili Segotiči. Ko so fašisti na svojem pohodu, da »kaznujejo« Krnico in okolice, vse to videli, so poklicali vojaštvo na pomoč. Vojaški so streljali s strojnimi in vasi. Kmetje so odgovarjali iz jarkov. Končno so se razpršili. Vojaški in fašisti so bili ujeti nekoga dečka, ki jim je pravil, da so imeli kmetje velik sestanek na poti med Velim Vreškim in Segotiči. Udrli so v Vreški. Vas je bila prazna. Prebivalstvo je zbežalo na polje in v gozdove. Fašisti so na to zažgali vas, ki je gorela hitro na vseh koncih. Vas je popolnoma uničena. Pri pohodu v Segotiče je bil smrtno zadet karabinier Palmerino Simeoni, ki je umrl v bolnici v Puli. Vas Segotiči je bila kakor trdnjava. Postavljene so bile pred vso veliko kamenite barikade. Vojaški in fašisti so imeli ogromno dela, da so končno premagali branitelje, ki so se in naško obnašali. Fašisti so nato zažgali vas. Nato so šli do Čukonov. Tam kakor tudi pri Čvekovi so prebivalci izobesili bele rihte in prte v znamenje, da se ne bodo upirali. Pozneje so šli fašisti v Filipan in tam vrel bombe na nekatere hiše. Sodli se, da je med hrvaškimi vojniki mnogo mrtvih.

— Trst, 7. aprila. Varnostne obvestila so aretirale okoli 60 ljudi. Pri Marmosanu je prišlo v sredo do spopada med varnostnim oddelkom in selci. En seljak je bil ubit, okoli 20 pa je bilo vseh v odnoših v tisoč. Vojaštvo preiskuje vse kraje okoli Krnice in pogostoma naleti na upornike, s katerimi pride do spopada. Vrže se manjši in večji boji. Vojaštvo plen orožje in strelivo.

Italijanski listi dolže neprestano škodočolca Ciliga, da je le on kriv

kmeške ustaje v južni Istri. Pravijo, da je neustrudno hodil okoli in napovedoval propad italijanskega režima, hu skal k ustaji in propovedoval za volitve osvoboditev izpod italijanske jarma. Dalje pravijo, da je Ciliga delil orožje med kmete in sploh vodil vse ustajno akcijo. Vsa ta akcija pa je v zvezi s političnimi organizacijami v Ljubljani in Zagrebu. Tako podkajalo in laželo Italijani, da bi pokazali svetu, kako opravičen je bil nastop vojaštva in fašistov. Ali z lažmi ne bodo zbrisali svojih zločinov. Ciliga je vršil volilno delo in nič drugega. Nobene ustaje ni aranziral in nobenega orožja delil. Nič ni storil, kar bi bilo proti zakonom. Njegova krivda je v tem, da je zaveden Istran, ki je pomagal in učil ljudstvo pri volitvah. Ali zato so ga hoteli fašisti odstraniti, ker hoče dosegati pri volitvah italijanski uspeh, to je, da Istra ne pošlje nobenega jugoslovenskega zastopnika v rimski parlament. Oronati istrskega kmeta za volilno pravico in onemogočiti izvolitev jugoslovenskih poslancev, to je namočilo fašiste v Krnico. In proti temu zločinskemu namenu fašistov so se istrski kmetje uprli. Vse družo, kar navažajo Italijani, je gola laž.

— Trst, 7. aprila. Generalni civilni komisariat je izdal o dogodkih v južni Istri uradno obvestilo, ki pravi da nastaja polagoma mir. Ugotavljalo se krivci in zapirajo se provokatorji dogodkov. V bolnišnicah v Puli ležijo 3 ranjeni, dva v težkem stanju. Obvestilo poudarja, da so šli fašisti v Krnico na volilno agitacijo.

Poročila italijanskih listov so silno pretirana. Danes poročajo, da so se oboroženi kmetje pojavili nenadoma pri Filipanu in so tam baše zažgali italijanske hiše. Ženske in otroci se vračajo v opustošene vasi. Vojaštvo jim je dalo na razpolago nekaj šotorov. Kmetje se priravljajo na novo obdobje. Fašisti iz vse Istre in iz Trsta so poslali svoje oddelke proti Krnici

Politične vesti.

— Zbor zaupnikov JDS se vrši v nedeljo dne 10. aprila t. l. dopoldne ob 10. uri v veliki dvorani Narodnega doma v Ljubljani. Dostop imajo v prvi vrsti zaupniki krajevnih organizacij in političnih društev JDS, sicer pa vsi organizirani pristajši JDS. Vsek se mora v svrhu dostopa izkazati z izkaznico, ki jo dobi od svoje krajevnice organizacije oziroma od svoje političnega društva. — Dnevni red je razviden iz vabila, ki so ga prejele vse krajevne organizacije in politična društva. V nedeljo bo ob tej priliki za posetnike na razpolago tudi pouk glede obširnih volitev. Sodelujoči, ki ga žele, naj se zgledajo v tajništvo JDS, Narodni dom, L. nadst.

— Kandidatne liste v Celju. V Celju je vložila prva svojo kandidatsko listo socialno-demokratska stranka, kot druga narodno-socialna, kot tretja klerikalna in kot četrta demokratska. Nosilec demokratske liste je obrtnik Ivan Rebek, nosilec narodno-socialne liste Žabkar, nosilec socialno-demokratske Fran Koren, nosilec klerikalne liste odvetnik dr. Ogrizek.

— Klerikalne žane v Celju so zelo velike, ako uvažujemo, da so pri volitvah v konstituanto dobili klerikalci samo 58 glasov. Ni se torej čuditi, da so bili pri sestavi kandidatske liste v nemali zadregi, ker je bilo treba dobiti za listo 64 kandidatov. Ker jih toliko pri najboljši volji niso mogli zbrati, so dali na svojo listo osebe, ki so obenem na socialno-demokratski listi. Znat' se mora!

— Radikalci proti prevratnim življenjem. Beograd, 7. aprila. Na seji radikalnega kluba je bilo sklenjeno glede »obznanja«, da se imajo določiti, ki jih vsebuje, izjaviti še nadalje, ker gre za delo proti prevratnim elementom in ker se sredstva in oblika skladajo. Radikalni klub bo podpiral vlado in glasoval za zaupnico.

— Razprava o ustavi. »Samouprava« prinaša uvodnik od nekoga radikalnega poslanca, v katerem pravi, da ni treba, da bi se debata o ustavi zavlačevala, niti preveč pospeševala. Razen službenih govornikov bodo govorili še mnogi drugi poslanci. Vlada in klubi bodo razpravljali, ali naj se lista govornikov zaključi na predlog vlade ali 20 poslancev.

— Zaupnica Pašića. Demokratski klub je na seji dne 7. t. m. sklenil z večino glasov, da bo glasoval za zaupnico vladi Nikole Pašića.

— Iz demokratskega kluba. Beograd, 7. aprila. Na današnji seji demokratskega kluba je predlagal poslanec Kučić, da naj vlada premešča pomorsko oblast iz Sušaka v Split. V ta namen naj se skliče posebna konferenca strokovnjakov, ki naj to vprašanje prouči, nato pa naj se vlada odloči za premeščenje. Demokratski klub je ta Kučićev predlog osvojil. V daljni debati se je razpravljalo o vprašanju vojne odškodnine ter sklenilo, da naj se v to zadevni komisiji izvrši revizija, da ne bodo mogle te komisije postopati strankarsko. Končno se je razpravljalo o sklepu finančnega - ekonomskega komiteja glede zamenjave perperov po relaciji 1 : 4. V debati se je ugotovilo, da se je popis lastnikov perperov dovršil že pred 2 leti in da se je ugotovilo, da je v Črni gori okrog 12.000.000 perperov. Črna gora je stonila v svetovno vojno kot samostojna država, zato je relacija 1 : 4 nepravilna. Ta relacija ne more biti definitivna, dokler o njej ne odloči ministrski svet. Sklenilo se je, da bodo člani demokratskega kluba v ministrskem svetu predlagali, da naj se svote do 5000 perperov zamenjajo ali pari, svote nad 5000 perperov pa po relaciji 1 : 4. Ob 8. uri zvečer je bila seja zaključena.

— Seja radikalnega kluba. Beograd, 7. aprila. Danes je imel radikalni klub sejo, na kateri se je razpravljalo o stališču kluba napram Markovičevi interpelaciji radi »obznanja«. Sklenilo se je, da bo v imenu kluba govoril o tem predmetu poslanec Zarko Miladinović. Nato se je razpravljalo o vprašanju agrarne reforme v Južni Srbiji in o zahtevi tamonjih muslimanskih poslancev. Sklenilo se je, da se v tem vprašanju prepusti Nikoli Pašiću svobodno roko. V radikalnem klubu je 8. v demokratskem klubu pa 6 muslimanskih poslancev iz Južne Srbije. Glede agrarne reforme so predložili pred par dnevi vlogo, ki znači izigravanje agrarne reforme v Južni Srbiji. Pogajanja z njimi so dospela na mrtvo točko. Od 6 muslimanskih poslancev, ki so včlanjeni v demokratskem klubu, zavzemata 2 pomirljivo stališče, tako, da je upati, da se bo dalo tudi to vprašanje povoljno rešiti.

— Draškovičeva izjava o komunistih. Beograd, 7. aprila. Jutri ob 4. popoldne se seja konstituante, na kateri bo notranji minister Drašković odgovoril na interpelacijo poslanca Sime Markoviča glede komunističnih

spletk. V zadnjih dnevih je minister urejeval material, ki se tiče tega predmeta. V javnosti vlada veliko zanimanje za to sejo in so že nades vse vstopnice v konstituanto oddane.

— Radičev odpisane v Beogradu. Beograd, 7. aprila. Radičev odpisane dr. Bašariček, ki je došel včeraj v Beograd, je imel danes daljšo konferenco s poslancem Ljubom Jovanovićem.

— Socijalni demokrati in republikanci proti vladni nastavi. Socijalni demokrati in republikanci bodo pri poročilu o sprejeti ustavi podali v konstituanti svoje protipredloge, oziroma svoje pomisleke. V prvem delu pravijo, da so radi kratkosti časa in hitrosti dela izšli nekateri deli ustave zelo skrajšani in da je v njih mnogo protislovij. Nadalje trdijo, da je vladna večina v ustavnem odboru napočela tolačila pojem opozicije, v kateri je vladala samo oviro, ne pa tudi stremjenja za sodelovanje. Neoglasila med socijalnimi demokrati in republikanci vlada v vprašanju splošnih odredb in nasledstveni monarhiji a soglasno z vladno večino glede parlamentarnega postopanja, kakor ga predvideva vladni načrt. V odstavku 4 se ne strinjajo z odredbo smrtno kazni. K odstavku 12, ki govori o verah, bodo stavili protipredlog, ker v tem odstavku ni določena ločitev cerkve od države in ker je v isti uvedeni tudi verski pouk. O socijalno - ekonomskem delu pravijo da ne odgovarja socijalni pravičnosti in sedanjemu ekonomskemu stanju, ker stilizacija omogoča reakcionarno legistavo v ekonomskih vprašanjih. Ne zadovoljujejo se niti z agrarno reformo, ker je ta sad kompromisa. Točke o upravi in sodstvu so po mnenju socijalnih demokratov in republikancev reakcionarne. Nadalje se izražajo proti stalni vojski in proti odredbi, ki otežuje spremembo ustave s tem, da se zahteva dvotretninsko večino in nove volitve. Tudi proti prehodnim naredbam imajo svoje pomisleke, ker so po njihovem mnenju preveč reakcionarne. — V svoji tozadevni vlogi, v kateri izražajo svoje pomisleke si socijalni demokrati in republikanci pridružujejo pravico, da v konstituanti tem smislu iznesejo svoje predloge.

— Kdo verjame nemškemu obljubam? Vsekdo se pač še spominja, kako so se koroški Nemci pred plebiscitom in po izvršenem plebiscitu priljubili Slovencem ter jim obljubovali popolno narodno enakopravnost. No kakšna je obdana enakopravnost v dejanjih, čutijo koroški Slovenci sedaj na svoji koži. Prav isto vlogo igrajo sedaj Nemci tudi v Gorenji Sloveniji, kjer bi radi tamkajšnje prebivalstvo s sladkimi obljubami pridobili na svojo stran, da bi tako z večjim uspehom lahko zahtevali priklonitev vsega glasovalnega ozemlja k Nemčiji. Tako je izdala nemška plebiscitna komisija na prebivalstvo tale manifest: »Pred vsem svetom se izjavljamo za načela prave demokracije. V jasni demokratski doslednosti zahtevamo, da mora vsak naš državljani, naj pripada tej ali oni narodnosti, tej ali oni veri, tej ali oni politični stranki, imeti pristop k vsem javnim uradom. Proklamiramo znova ravnopravnost vseh jezikov v šolah, upravnih uradih in sodiščih in zahtevamo, da naj v mejah naše dežele, ki so stotletje ostale nelzpremenjene, odločujoče volja večina, da na more biti manjšina zavarovana proti vsakemu zapostavljanju. Zato vabimo presrečno in iskreno naše poljske brate, naj z nami skupno delujejo za vzpostavitev tega, kar sta onemogočila vojna in plebiscitna borba. Osnovati hočemo republiko Zgornjo Slovenijo kot svobodno zvezno državo v okviru Nemčije. Podamo si kot svobodni možje roko k mirnemu in plodnosnemu delu v blagor in blagostlov domovine. Bog čuvaj složno nedeljivo Gorenjo Slovenijo! — Kakor je iz tega manifesta razvidno operirajo Nemci v Sloveniji prav z istimi frazami in obljubami, kakor pred meseci koroški Nemci in nemškutarji. Toda tence tisti, ki bi verjeli tem nemškim obljubam.

Iz naše kraljevine.

— Kolonizacija dobrovoljcev. Ministrstvo za agrarno reformo je od ministrstva za šume in rude zahtevalo potrebni material za zgradbo dobrovoljskih domačij. S tem bi se kolonizacija dobrovoljcev znatno pospešila.

— Novi armadni poveinik. Dne 6. t. m. je došel v Zagreb novi armijski poveinik general Hadžić s svojo rodino. Novega poveljnika sta kot zastopnika hrvaške vlade pozdravila podban dr. Teodor Bošnjak in dr. Zoričić. S strani vojaških oblasti, ki so pripravile generalu svečan sprejem, so sprejeli generala častniki zagrebske garnizije in oddelek vojaštva z godbo.

— Kredit za zgradbo cest v Srbiji in Črni gori. Ministrstvo za javna dela je zahtevalo potrebne kredite za zgradbo vseh cest v Srbiji in Črni gori, ki so v slabem stanju.

— Roparski napad v Zagrebu. Včeraj okrog 4. popoldne sta dva urarska vajenca vstopila v juvelirsko trgovino Knez v Stročmajerjevi ulici, ki je v ob tem času najbolj frekventirana ter s bokserji napadla 50letno Knezovo vdovo in njeno istako 50letno sorodnico. Prizadejala sta jima težke rane ter hotela nato izroniti trgovino. Ker so ranjene žene klicale na pomoč, je prišlo več pasantov v trgovino in slikovca prišlo ter ju tarčile roki pravice.

Predzren napad ob belem dnevu in ob naprmetnejšem času in kraju je zbudil po celem Zagrebu veliko senzacijo.

Neodrešena domovina.

— Medalja za kralja. Conte Noris in Pitacco sta izročila 4. t. m. kralju zlato medaljo tržaške občine za aneksijo. Kralj je bil z darom zelo zadovoljen in se je spominjal, kako je bil v Trstu slovesno sprejet, ko je prvič prišel tja. Drugič hoče priti jeseni. Ako mu to dovolijo fašisti, seveda!

— »Consigliere sotto l'Austria, barbiere in Italia!« Iz Zadra poročajo, da vlada velika nevolja med italijanskimi uradniki vsled naredb, po kateri so razvrščeni v novo službovanje pod italijansko oblastjo. »Zaratini« so mislili in hoteli, da ostanejo lepo doma pa da bodo vlekli veliko plačo in nič delali, kakor je bilo pod Avstrijo, ko je bil consigliere Krekich komaj eno uro na dan v uradu. Eden izmed teh nezadovoljnih italijanskih uradnikov je te dni izjavil, da on ne gre nikamor iz Zadra, zahvaliti se hoče za službo pa otvoriti v Zadru brivnico z napisom: »Consigliere sotto l'Austria, barbiere in Italia!« (Pod Avstrijo svetnik, pod Italijo brivec).

— Republikanci proti volilnim okrožjem. Italijanska republikanska stranka je imela v Trstu v gledališču »Eden« ob udeležbi tisoč oseb zborovanje, na katerem se je izrekla proti volilnim okrožjem v Julijski Benečiji, češ, da Salatova prikojitev okrožij poostri razpor

Tragikomedija Karla Habsburžana.

KARLOV MANIFEST MADŽAROM.

—d Budimpešta, 6. aprila. Pred svojim odpotovanjem je naprosil razkralj Karel ministrskega predsednika grofa Telekija za objavo nastopne pismene izjave: »Povrnil sem se na madžarska blagoslovljena tla, ker mi je povzročal nezgodno bol vsak trenutek odsotnosti od vroče ljubljene domovine, na katero me vežeta nerazvezna prisega in glas krvi. Vrnil sem se, uverjen, da more dežela, ki je mnogo trpela, le pod vodstvom zakonito kronanega kralja zopet zadobiti popolni notranji mir, zakoniti red in prejšnjo blaginjo. Usodni dogodki leta 1918. in 1919. so bili naperjeni ob enem proti ustavi in zakonu dežele, kakor tudi proti kronanemu kralju. Toda zvestoba do ustave in treznost madžarskega naroda se ne da sta dalje varati in zadoščenjem vidim Madžarsko na poti preporoda. Po elementarnih dogodkih so ukinitve določbe nazadbe leta 1867., kakor tudi pragmatična sankcija glede nedeljivosti države in vzpostavljena je bila popolna neodvisnost Madžarske, čije obramba je tudi moja glavna težnja. Sedaj dobiva življenje in razvoj naroda novo podlago. Mirna konsolidirana in neodvisna Madžarska je skupen evropski interes in najvažnejše jamstvo za mir. Zatorej ne morem misliti, da bi inozemske države hoštele preprečiti moje stremljenje, ki je usmerjeno samo na vzpostavitev, varnost in konsolidacijo miru in reda. Ker pa sem uverjen, da bi prevzetje vladarskih pravic apostolskega kralja doneslo narodu težko in veliko trpljenje in bi jaz tega ne mogel zagovarjati pred svojo vestjo, se zopet odstanim. Vendar pa bom tudi daleč od Madžarske posvetil narodu vse svoje zanimanje in ako treba, domovini svojo kri, domovini, kateri se ne bom nikdar izneveril. Zaupam na božjo pravico, da pride trenutek, ko bom zopet bivel v ljubljeno domovini, združen z narodom v skupnem delu. Dokler ne pride ta trenutek, prosim madžarski narod, naj podpira moža, ki po zaupanju narodne skupščine sedaj vrši težko in odgovornostno polno službo državnega glavarja in od katerega tudi jaz zaupno pričakujem, da bo varoval interese, ki po prastari ustavi madžarskih zakonov zahtevajo harmonično sodelovanje kralja in naroda. Karel s. r.«

— VSI SE PEREJO.

— d Budimpešta, 7. aprila. Princ Ljudevit Windischgrätz objavlja

med obema narodoma, služila bo buržoaziji in škodovala delavski masi. Sprejeta resolucija zahteva volilna okrožja, ki bi izključila boj med Italijani in Jugoslovenci, kateri je v škodo italijanskemu narodu in še posebej delavskim razredom, ter ki bi dala možnost za razvoj zdravemu političnemu stremljenju, da se doseže izboljšanje družbe. Po shodu se je razvil ob petju in klicih proti vladi sprevid, ki ga je pa policija takoj ustavila in razpršila.

— Iz Istre. Dvorazredna ljudska šola v Livadi, ki je pa imela otrok skoro za tri razrede, stoji pušta in prazna. Učitelj in učiteljica sta morala oditi v Jugoslavijo. Nekaj otrok hodi sedaj v italijansko šolo, nekaj jih je bilo oddanih v druge občine, kjer se še nahajajo hrvaška šola. V šolskem poslopiju je bila tudi posojilnica, ki je dobro uspevala. Sedaj gre šola in gospodarska organizacija pod zlo. To so žalostna poročila iz Istre, ki postaja vedno tužnejša. — Iz vseh krajev pa poročajo o velikem zanimanju za volitve. Ljudstvo čuti povsodi, da treba iti volit, vsi morajo na volišče, ker moramo pokazati, da smo tu mi doma in ne Italijani. Navdušenje za volitve je veliko ali rekla macijskega postopanja ni bilo mogoče izvesti, kakor je bilo želeti, ker je bil rok za reklamacije noma tako kratek. Ni dvoma, da je izpuščenih iz volilnih imenikov ogromno število jugoslovenskih volilcev. Fašisti so se pripravljajo, da preprečijo kar le mogoče največjemu številu Jugoslovenov udeležbo pri volitvah.

potom madžarskega dopisnega urada, da so vesti, ki spravljajo njegovo potovanje v inozemstvo v zvezo s korakom kralja Karla, nepravilne.

— d Budimpešta, 7. aprila. Ministrski predsednik grof Teleki je izjavil časnikarjem na vprašanje glede krize: »Vemo, da je tudi med člani vlade dokaj različnih nazorov glede vprašanja kralja, vendar pa nas to ni oviralo, da bi ne bili ravnanji v popolnem soglasju. Nikoli nismo imeli vzroka za to, da bi si bili očitali svoja čustva. Kar se tiče objave znane kraljeve izjave, je ta izrazil željo, naj bi se po njegovem odhodu razglasilo, zakaj in po kaj je prišel in zakaj je moral oditi. Zame bi bilo moralno nemogoče, da bi ne bil izpolnil te želje. Izpolnitev te želje je bilo zame vprašanje vlnudnosti. Člani vlade so vsi vedeli za to, da bom objavil dotično pismo. Vsi člani kabineta so pri volili v to, samo dr. Gratz ne, ki se je takrat mudil v Budimpešti. Nekdo je tudi izrekel misel, naj bi se objavila tudi izjava grofa Julija Androssyja in naj bi jaz privolil v to. Jaz pa se ne skrivam za drugimi, če je treba izvesti kaj takega, kar sem prevzel nase. Povrh vsega tega pa izjava kralja ni nikak čin vlade.

MALA ANTANTA JE REŠILA SITUACIJO.

— d Praga, 7. aprila. »Čas« piše o koncu Karlova puča in trdi, da je Italija nudila mali antanti silajno pomoč, dočim je bila uradna Francija lojalna, vendar pa nepristopno korektna. Oni francoski krogi, ki so ohranili svoje simpatije za Habsburžane, niso mogli ničesar storiti. Službena Anglija ni prišla do tega, da bi označila svoje stališče, med tem ko je javno mnenje v Angliji jasno obsodilo politiko razkralja. Mir Rusije je zelo značilen. Tako je bila ravno mala antanta, ki je preprečila nevarnost, katere je pretila miru.

CSL. SOCIALISTI O KARLOVEM PUCU.

— d Praga, 7. aprila. Včeraj so tukaj priredili socialni demokrati in narodni socialisti veliko zborovanje, na katerem so protestirali proti povratku Habsburžanov in manifestirali za ustavo republike in predsednika Masaryka. Dr. Beneš se je izrekla zahvala za njegovo pazno politiko, ki je na energičen način obvarovala interese miru napram Karlovemu puču.

Naredba proti pangermanski propagandi.

Predsedništvo pokrajinske vlade za Slovenijo je izdalo tole naredbo:

Društvo »Südmark« v Gradcu in »Deutscher Schuler« na Dunaju je zabranjeno vsako delovanje v kraljevini Jugoslaviji; takisto so prepovedani vsi znaki, publikacije, znamke, vžigalice, razglednice in diplome teh društev. Dalje so zabranjeni grbi bivše av-

stro-ogrške monarhije in bivših kronovir Stajerske in Koroške. Takisto je prepovedano javno nositi ali kazati znake in zastave, ki spominjajo na bivšo Avstro-Ogrsko in in sedanjo avstrijsko in nemško državo. Prepovedane so torej barve: črno-zlata, rdečo-belo-rdeča, (avstrijska), črno-belo-rdeča (bivša nemška), črno-rdečo-zlata (sedanja nemška), belo-zelena (stajerska) in

— d Pariz, 6. aprila. V debati v senatu glede proračuna zunanje- ga ministrstva je izrazil Ribot svojo bojazen, da bi Nemčija gotovo poizkušala spraviti vprašanje repa- racij v zvezo s šlezijskim vpraša- njem, če se to ne reši do 1. maja. Ministrski predsednik Briand je iz- javil, da se bo šlezijsko vprašanje v najkrajšem času rešilo na način, ki izključuje vsako dvoumnost, in- da bo medzavezniška komisija v nekaj dneh dokončala svoje delo.

GRŠKO TURŠKA VOJNA.

—d Carigrad, 6. aprila. Zadnja turška poročila javljajo, da Grki izpraznjujejo Brusso, ker se Kema-listi približujejo mestu z veliko brzino. Grški krogi v Carigradu pripisujejo kralju Konstantinu krivdo in odgovornost za grške poraze.

—d London, 7. aprila. (Brez žično) Po turških poročilih izpraznjuje grške čete Kara Hissar.

—d Rim, 7. aprila. (Stefani) Uradna izjava grške vlade demantira turške vesti o grškem porazu v Eski Schirju.

—d Atene, 7. aprila. Častniki in podčastniki letnikov 1901 do 1913 so bili pozvani k orožju. Vojni poročevalci označujejo vojaški položaj kot zadovoljiv. Ofenziva se prične, ko bodo končane vse priprave.

—d Atene, 7. aprila. Vojno poročilo od 6. t. m.: Severna skupina: Položaj, kakor jo bil pred početkom operacij. — Južna skupina: Na vsej fronti mir. Ogledniki poročajo, da se dovajajo močne sovražne čete iz Eski Šeherja in Cilicije. Sovražna poročila govore o naših porazih in mnogih ujetnikih. Ti obstoje samo v njihovi fantaziji.

PORAZ GRKOV.

—d Pariz, 7. aprila. „Temps“ poroča iz Aten: Zadnja poročila javljajo, da je grški poraz pri Eski Schirju naravnost katastrofalen. Grki so izgubili 8000 mož in mnogo častnikov. V Atenah vlada velika poparjenost. Poraz

pripisujejo dejstvu, da se ni vedelo za pravo moč kemalističnih čet, kakor tudi dejstvu, da je po nastopu kralja Konstantina odstopilo mnogo častnikov.

BELA KUN NA KRIMU.

—d Berlin, 7. aprila. Kakor poročajo listi iz Helsinkforsa, je bil Bela Kun, bivši predsednik boljševiške vlade na Madžarskem imenovan za višjega poverjenika sovjetske vlade na Krimu.

Sokolstvo.

—Ljubljanski Sokol naznanja svojemu članstvu, da se bodo oddali na preji izdajale saven legitimacije in znaki samo ob torkih in sobotah od 6. do 7. popoldne v odborovi sobi v Narodnem domu. Vsak mora priti po legitimacijo osebno in naj prinese s seboj sliko, format 6x9. Članarino bo v bodoče pobiral sluga, na kar se članstvo opozarja.

—Izredni občni zbor Sokolskega društva na Vidu se vrši dne 17. t. m. ob 9. dopoldne v Sokolskem domu. Dnevni red: 1. Otvoritev občnega zbora. 2. Izpolnitev odbora. 3. Slučajnosti.

—Društvo za zgradbo doma Sokolu II. priredi dne 8. maja svojo pomladansko prireditev v »Hribarjevem gaju«, na kar se bratska društva in občinstvo opozarja.

Turistika in sport.

—Gradlanski SK. Zagreb: Ilirija. V nedeljo, 10. t. m. igra v Ljubljani glas-

viti Gradlanski SK. iz Zagreba, ki velja za najmočnejši klub v Jugoslaviji. V moštvo Gradlanskega je 9 internacionalcev, to je igralcev, ki so nastopali reprezentativno v mednarodnih tekmah. Najbolj in na popularnejši igralci Gradlanskega so notranji trije napadci Heinlein-Peršak-Graneč, halfa Rupec in Vragović, branilec Sifer in golman Vrdjuka. Izvzemši Heinleina so zastopali vsi ti igralci Jugoslavijo tudi na Olimpijadi v Antwerpenu.

—Gradlanski: Ilirija. Vstopnina: numerirani sedeži din. 7, sedeži II vrste din. 5, stojišče din. 3. Članske in dijaške vstopnice din. 2. Predprodaja sedežev v trgovini Kanc. Židovska ulica, stojišč v trgovini Pevalak, Židovska ulica. Članske in dijaške vstopnice se izdajajo le v predprodaji pri Pevalaku in v nedeljo od 10. do 12. na igrišču. — Pričetek tekme ob 16., ob 14. predigra Ilirija rez.: Hermes. (k)

Društvene vesti.

—Tamburaško društvo »Triglav« v Ljubljani namerava izpolniti svoj tamburaški zbor z namenom, da doseže svoje nedovršene cilje na tem polju glasbene umetnosti. V to svrhu so otvorili brezplačen teoretičen pouk, čim se prijavi zadostno število članov, osobito naraščajo. Prijave se sprejemajo v soboto 9. t. m. od 7. do 8. ure zvečer ter v nedeljo, dopoldne od 10. do 12. ure v društveni sobi. Pred izriščem (gostilna pri Rusu, pritiščje, levo).

Gospodarske vesti.

—g Českoslovaški depoziti. Po uradni statistiki znašajo depoziti v vseh česko-

slovaških bankah 2521 milijonov napram 1484 milijonov v l. 1919.

—g iz ekonomsko finančnega odbora. B. o. g. rad, 7. aprila. Na seji finančnega ekonomskega ministrskega odbora so se sklenili znižati takega za izvoz lignita na 5 dinarjev, to pa za to, ker je v naši državi dovolj promoga, da se lahko misli na izvoz. Nadalje se je sklenilo, da se izenačijo plače profesorjev na trgovskih šolah z onimi srednjoškolskih profesorjev.

Borze.

—d Zagreb, 7. aprila. Devize: Berlin 233.50—234.50, Italija 610—614, London 560—563, New York 142.25—143, Pariz 1605—1610, Praga 193.50—194, Budimpešta 51—52, Dunaj 21.15—21.40, Bukarešta 200 do 208, Valute: dolarji 139.50—140, avstr. krona 23—23.50, carski rublji 70—80, 20 kron v zlatu 475—480, franci 1000 do 1030, napoleonci 475—480, nemške marke 230—231, rom. leji 195—197, Ital. lire 600 do 0, bolg. levi 160—0, turška lira v zlatu 515—550, angl. funti 0—560, českoslovaške krona 185—190.

—d Dunaj, 7. aprila. Devize: Amsterdam 22.875—22.975, Zagreb 459—462, Berlin 1074—1080, Budimpešta 238—240, Bukarešta 950—960, London 2590—2610, Milan 2865 do 2885, New York 653—662, Pariz 462.50 do 473.25, Praga 891—897, Sofia 787.50—797.50, Varšava 79.40—81.40, Curih 11.425—11.475, Valute. Ameriški dolarji 653—657, bolgarski levi 765—775, nemške marke 1074—1080, angleški funti 2570—2590, francoski franki 4660—4700, holandski goldinar-

ji 228.25—229.25, Italijanske lire 2857.50—2877.50, jugoslovenski dinarji (tisočaki) 1820—1840, poljske marke 83—85, romunski leji 945—955, carski rublji 272—278, českoslovaške krona 890.50—896.50, madžarske krona 230 do 236.

Polizvedbe.

—Izgnila sta Otokar Bajec in Fran Omerza, trinajstletna dijaka drugega gimnazijskega razreda v Ptuj. Beg se je izvršil v četrtek, dne 17. marca t. l. in sicer na prav čuden način. Pobegla dečka sta se najprej skrila in počakala noč, tedaj šele sta na skrivaj odvezala ob Dravi čoln in se odpeljala z namenom, podati se po Dravi in Donavi na morje in od tam v dalni svet na Kitajsko. K sreči je bila Drava majhna in kakih 10 km od Ptuja sta morala čoln zapustiti in iti na suho. Tolklo se je dogajalo do sedaj, nadalje je izginil vs sled za njima. Otokar Bajec nosi na obleki (na perilu) števil. 38, njegov tovariš Omerza pa 52. Ako je komu količkal znano o ubežnikih, naj izvoli to naznati ali Dijaškemu domu v Ptuj ali pa obupanemu očetu pod naslovom: Alojzij Bajec, učitelj na mestni šoli v Ljutomeru.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Kuverte trgovske, kance-
larijske itd. vizitke
rečune itd. tudi s tiskom tiskar-
na, najceneje pri L. Pevalak, Ljubljana.

Bra posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je umrl danes ob 1. pop. naš srčno ljubljeni oče in stari oče, gospod

Jernej Trebar

zasebnik

po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 87. letu starosti.

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 9. t. m. ob 4 uri pop. iz Bleiweisove ceste št. 32 na pokopališče k Sv. Križu kjer se truplo položi v začasno grobnico.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 7. aprila 1921.

Eugenija Popovič, roj. Trebar, hči; — Janko Popovič, zet; — Janzo, Evald, Vera, vnuki.

Proda se lepa salonska oprava, cena 7000 K. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2405

Sivila za fine obleke, samo prvovrstna moč, se sprejme takoj proti dobremu plačilu. — Zdenka Rodič, modni atelje, Ljubljana, Gradišče št. 6 I. B. 2394

N prodaj je centrifugalna sesalica (H. chdruck-Evolvettenpumpe) popolnoma npriljena, iz pred. ojnega materiala, na 3 stopnje, Neumannovega tipa z. o., ki daje 300 l vode na minuto pri motoru sili 5 konjskih si. Ogleda se pri gasilnem društvu v St. Vidu nad Ljubljano. 2461

Natakar, išče mesto v hotelu ali kavarni, pre tudi v letovišče. Star 24 let, pošten, zanesljiv. Govoril slovensko, hivaško, nemško in madžarsko. V tovar. 1. ali 13. maja. Ponudbe pod „Natakar 2464“ na upravo Slovenskega Naroda.

Proda se v last gozdno posestvo arondiranih 185 orolov, 30 orolov nje in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Nagravili se na najmanj 40.000 žcl. Prigov in 150 vazonov egja. Kmečki hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posedstvo eži na Doljenjaku, 18 km od 2-l. postaje, cesta prav do gozda, promet s tovarni avtom mogoč. Prikupiti se dajo te sosedne posesti.

Cena milijon kron. Plačati po gobji ugodi. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisarna dr. Ivana Lovrenčiča, Ljubljana, Mikloševa cesta 8. 2372

Spretni pisari išče moč

dobro stalno mesto in dobro plačo v Ljubljani. Odra se samo na take z daljšo prako; železnica možni imajo rednost. Naslov v uprav. Slovenskega Naroda. 2308

Sprejme se ta oji postrežnica z dobro plačo, hrana v hiši. Dr. P. Mostal trg 19, 1. nadst. 240

Glaze - usnje

Proda se po zelo ugodni ceni večja množ na bele glaze usnje, kotice vse nad 3 kvadrata. Prva iztekle. Vprašanja je nasloviti na A. Jelenc, Tržič. 2399

Ugodna prilika!

Proda se po zelo niski ceni lep damski kožuh (Pelzmantel), pravi ruski silski. Ogleda in ceno se poizve v Dalmatinski ulici št. 3/III. lero. 2445

Fotografski aparat

18x24

Iako fine vrste, skoro čisto nov, več fotografirala in kemikalij se ugodno proda. L. Klun, Novi Vodmat, Društvena ulica 23, pri Ljubljani. 2448

Zenitna ponudba!

Majhna izobražena dama tihga, mirnega značaja, s premoženjem K 80.000, se v svrhu poroke želi seznaniti z uradnikom, starim 26—44 let. Tajnost zadržana. Le resne ponudbe pod „Pomlad 1921 2462“ na upravo Slov. Naroda. 2462

Švedski semenski oves

prilpoda trgovina s semeni Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ul. 12. 2467

Papir

pisarnski v m-
pah in škali ah,
velika i. b. i. a.,
kavali ali bel gladek, črtan in kockast, trgovski papir, gladek in karikat
prilpoda na debelo in drobno
trgovina s papirjem

L. PEVLEK, Ljubljana, Židovska ul. 4

Zlata verižica za uro. 175 m dolga 2 g težja, se proda. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 2440

Sprejme se v trajno delo priprave, zveščevalka in več dobrih človeških pomočnikov. Plača za pomočnike akordna, orizešč in prešivalka po d. govoru. Janko Ješe, Cesta na loko št. 23, Ljubljana. 2441

Sprejme se pri večji eksportni trgovini ali knji govdnicu, izurjen v ameriško-kem knjigovodstvu in strojpajo. Takojšnji nastop in znanje kakega tujega jezika ima prednost. Ponudbe z ravedbo referenc in plače pod „Export 2453“ na upravnistvo Slovenskega Naroda. 2453

Proda se dne 17. aprila t. l. ob 1 uri popoldne v Mosewaldu 11. pri Kočevju iz prave roke for ki voz shka kočila. 3 vozovi, več sodov, sodčkov in razvezovalno poljedeljsko orodje. 2460

Proda se čistokrven pes (samca) doberman 1 leto star, krasno razvit, izvrstno čuvaj. Cena 7000 K. vprašati pri gospodu Rindia, vila Tereta Sarajevo pri Ljubljani. 2385

Ceno se proda

cela garnitura za 12 oseb jedilnega orodja (ena srebrna) in moka zleto bra. Poizve se od 10. do 4. Breg št. 4, I. nadst. desno. 2370

Absolvent

trg. banč. tečajja išče službe pri banki trgovini. Ponudbe pod „Delaven 2418“ na upr. Slov. Naroda. 2418

Stavbena parcela

v medeljavju Ilirske ulice se proda Poizve se pri K. Mostal, Sv. Petra cesta 3/III. 2417

BABICA

Bratovska blaga na drž. rudnika Ljubija pri Prijednu v Booni išče babico z najmanj 6letno prakso. Mesto stalno. Mesčna plača K 6 0. stanovanje, električna razsvetljava in kurjava zastoni. A živez iz rudniškega konzuma po zelo nizkih cenah (nuderica po tri krona kg). Poizve, katerim mora biti priložen rojstni list, kmetni list, domovnica, zdravniško izveštje in dokumenti o družni. n i praksi do najkasneje 20 aprila t. l.

Proda se v Tržicu na Gorenjskem

hiša z vrtom

v hiši vodovod in električna luč. Ponudbe na upravnistvo Slovenskega Naroda pod „Hiša 2461“. 2461

Tovarna avtomobilne stroke v Zagrebu potrebne

popolnoma samostalnega KORESPONDENTA

za hrvatski nemški in če. je mogče tudi slovenski jeziki. Prednost imajo korespondenti s tehnično naobrazbo. Plača po dogovoru. Služba se mora nastopiti kakor hitro je mogče. Pismene ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „AUTO - STROKA 2461“. 2419

Družabnik

se išče za ustanovitev prvovrstnega, brezkonkurenčnega in zelo dobičkanosnega podjetja. Strokovno znanje ni potrebno, zadostuje kapital. Dopis pod „Jadranska 2410“ na upravo Slovenskega Naroda. 2419

Otroški vozček, zelo malo rabljen, se proda. Zamenja za damsko kolo ali šivalni stroj. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 2450

Išče se za takojšnji nastop kontoristinja

z večletno prakso, vešča slovenščine ali hivaške in nemškega jezika ter zmožna korespondence, strojpajo in stenografije. Obširna ponudba z navedbo plače je poslati „Železnici na Muli ob Dravi“. 2321

Mesečna soba, lepa, na naluogodnejšem kraju, se odda starejšemu gospodu, čez 40 let staremu. Ponudba pod „Lepa velika soba“ Ljubljana, poštno ležeče. 2443

Absolviran konservatorist, oženjen, želi v nam majhno mebljavno sobo v mestu ali izven mesta. Dobrotniku, ki mi jo odstopi, pošljem eventualne otroke klavir ali violino brezplačno. Ponudba na upravnistvo Slovenskega Naroda pod „Samec 2449“. 2449

Raspis natječaja.

Kot političnih vlasti u području pokrajinske vlade za Dalmacijo imaju se pokriti razna mjesta kotarskih poverenika, vladinih koncipista i konceptnih vježbenika u IX, X i XI razredu čina sa sistematskim pripadnostima.

Kao konceptni vježbenici i privremeni primaju se državljani SHS, koji su svršili pravničke nauke te su položili povoljnim uspjehom barem 2 državna ispita, a prema raspoloživim mjestima imaju se i privremeno imenovati vladnim koncipistima.

Ako imaju sva 3 državna ispita bit će privremeno imenovani vladnim koncipistima ili kotarskim poverenicima a stalnim i kad polože političko-praktički ispit za političku službu.

Oni koji imaju taj ispit, moći će se odmah imenovati stalnim. Prednost imaju oni, koji se već nalaze u političkoj službi ili drugoj državnoj službi ili su bili u političkoj službi te su položili praktičko-politički ispit.

Propisno bilježene molbe snabdjevane knjižnim listom, svjedočbo pripadnosti i svršenih nauka te poznavanja jezika imaju se prikazati predsjedništvu pokrajinske vlade u Splitu do konca aprila 1921.

Oni natjecatelji, koji se već nalaze u službi, imaju molbe prikazati putem svoje starije Vlasti.

Troškovi za putovanje na određeno službeno mjesto bit će plaćeni.

Od predsjedništva Pokrajinske Vlade za Dalmaciju.

Nabavka drv za kurjavo.

Na podlagi naredbe Komandanta IV. Armijske oblasti E. Br. 4201 od 25. marca tega leta, vršila se bude prva ofertalna licitacija, za nabavo in oddajo drv, v pisarni intendature Komande Dravske divizijske oblasti, v poslopju „Društva Kazino“ na dan 21. aprila tega leta, pri Komandi Mariborske polkovne okrožne Komande dne 23. aprila tega leta in pri Komandi Celjske polkovne okrožne Komande dne 23. aprila tega leta.

Ta ofertalna licitacija za nabavo in oddajo 30.476 kubičnih metrov drv za kurjavo, vršila se bude na podlagi predpisanih pogojev, kateri so na pogled vsakega delavnega dne, v pisarni intendature Komande Dravske divizijske oblasti v poslopju „Društva Kazino“ I. nadstropje soba števil. 3 in v pisarnah Polkovnih okrožnih komand v Mariboru in Celju.

Drva se morajo oddajati po določenih količinah odkazanih in predpisanih terminov, kakor je to v pogojih označeno in to postavljena franko skladišče in sicer:

V Ljubljano skupaj 13.437 kubičnih metrov drv.

V Maribor skupaj 10.187 kubičnih metrov drv za to garnizijo.

V Celje skupaj 6.802 kubična metra drv (od te količine odpade na okrožno Komando Celje 4.362 kubičnih metrov, a po zasebni oferti za garnizijo Ptuj 1.710 kubičnih metrov, in za garnizijo Slov. Bistrica 730 kubičnih metrov drv).

Pravico do te ofertalne licitacije imajo v prvi vrsti podaniki Kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev, kateri imajo položiti kavcijo od 10%, vrednosti celokupnega zneska, a drugi tuji podaniki morajo položiti 20% kavcijo od skupnega ofertalnega zneska, v gotovini državnih ali državnogarantiranih vrednostnih papirjev, ali z garantnim pismom kateregakoli denarnega zavoda v Kraljevstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev registrirano po predpisu od strani Ministerstva Financ — Generalna direkcija državnega računovodstva.

Oferte morajo biti poslana do navedenega dne do 11. ure odrejeni komisiji dotičnih komand, katere jih prejema samo do navedenega roka; oferte morajo biti v zapечатem pismu, opremljene s predpisano kolektivno v znesku od 10 dinarjev. V vsakem ofertu mora ponujatelj izjaviti, da so mu pogoji poznani.

Za vsako garnizijo mora biti posebna oferta.

Na vsaki oferti mora biti označeno: Ponudba za nabavo in oddajo drv za dotično garnizijo, za katero ponujatelj oferi.

Ponujatelj ostane v obveznosti z dotično komando takoj, a Komanda z njim takrat kadar je pogodba odobrena od strani Gospoda Ministra Vojnega in Mornarice.

Povabijo se vsi interesi da se udeležijo teh ofertalnih licitacij.

Iz pisarne intendature Komande Dravske divizijske oblasti E. broj 4316 od 1. aprila 1921. leta v Ljubljani

lepa, na naluogodnejšem kraju, se odda starejšemu gospodu, čez 40 let staremu. Ponudba pod „Lepa velika soba“ Ljubljana, poštno ležeče. 2443

Absolviran konservatorist, oženjen, želi v nam majhno mebljavno sobo v mestu ali izven mesta. Dobrotniku, ki mi jo odstopi, pošljem eventualne otroke klavir ali violino brezplačno. Ponudba na upravnistvo Slovenskega Naroda pod „Samec 2449“. 2449

Raspis natječaja.

Kot političnih vlasti u području pokrajinske vlade za Dalmacijo imaju se pokriti razna mjesta kotarskih poverenika, vladinih koncipista i konceptnih vježbenika u IX, X i XI razredu čina sa sistematskim pripadnostima.

Kao konceptni vježbenici i privremeni primaju se državljani SHS, koji su svršili pravničke nauke te su položili povoljnim uspjehom barem 2 državna ispita, a prema raspoloživim mjestima imaju se i privremeno imenovati vladnim koncipistima.

Ako imaju sva 3 državna ispita bit će privremeno imenovani vladnim koncipistima ili kotarskim poverenicima a stalnim i kad polože političko-praktički ispit za političku službu.

Oni koji imaju taj ispit, moći će se odmah imenovati stalnim. Prednost imaju oni, koji se već nalaze u političkoj službi ili drugoj državnoj službi ili su bili u političkoj službi te su položili praktičko-politički ispit.

Propisno bilježene molbe snabdjevane knjižnim listom, svjedočbo pripadnosti i svršenih nauka te poznavanja jezika imaju se prikazati predsjedništvu pokrajinske vlade u Splitu do konca aprila 1921.

Oni natjecatelji, koji se već nalaze u službi, imaju molbe prikazati putem svoje starije Vlasti.

Troškovi za putovanje na određeno službeno mjesto bit će plaćeni.

Od predsjedništva Pokrajinske Vlade za Dalmaciju.

Nabavka drv za kurjavo.

Na podlagi naredbe Komandanta IV. Armijske oblasti E. Br. 4201 od 25. marca tega leta, vršila se bude prva ofertalna licitacija, za nabavo in oddajo drv, v pisarni intendature Komande Dravske divizijske oblasti, v poslopju „Društva Kazino“ na dan 21. aprila tega leta, pri Komandi Mariborske polkovne okrožne Komande dne 23. aprila tega leta in pri Komandi Celjske polkovne okrožne Komande dne 23. aprila tega leta.

Ta ofertalna licitacija za nabavo in oddajo 30.476 kubičnih metrov drv za kurjavo, vršila se bude na podlagi predpisanih pogojev, kateri so na pogled vsakega delavnega dne, v pisarni intendature Komande Dravske divizijske oblasti v poslopju „Društva Kazino“ I. nadstropje soba števil. 3 in v pisarnah Polkovnih okrožnih komand v Mariboru in Celju.

Drva se morajo oddajati po določenih količinah odkazanih in predpisanih terminov, kakor je to v pogojih označeno in to postavljena franko skladišče in sicer:

V Ljubljano skupaj 13.437 kubičnih metrov drv.

V Maribor skupaj 10.187 kubičnih metrov drv za to garnizijo.

V Celje skupaj 6.802 kubična metra drv (od te količine odpade na okrožno Komando Celje 4.362 kubičnih metrov, a po zasebni oferti za garnizijo Ptuj 1.710 kubičnih metrov, in za garnizijo Slov. Bistrica 730 kubičnih metrov drv).

Pravico do te ofertalne licitacije imajo v prvi vrsti podaniki Kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev, kateri imajo položiti kavcijo od 10%, vrednosti celokupnega zneska, a drugi tuji podaniki morajo položiti 20% kavcijo od skupnega ofertalnega zneska, v gotovini državnih ali državnogarantiranih vrednostnih papirjev, ali z garantnim pismom kateregakoli denarnega zavoda v Kraljevstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev registrirano po predpisu od strani Ministerstva Financ — Generalna direkcija državnega računovodstva.

Oferte morajo biti poslana do navedenega dne do 11. ure odrejeni komisiji dotičnih komand, katere jih prejema samo do navedenega roka; oferte morajo biti v zapечатem pismu, opremljene s predpisano kolektivno v znesku od 10 dinarjev. V vsakem ofertu mora ponujatelj izjaviti, da so mu pogoji poznani.

Za vsako garnizijo mora biti posebna oferta.

Na vsaki oferti mora biti označeno: Ponudba za nabavo in oddajo drv za dotično garnizijo, za katero ponujatelj oferi.

Ponujatelj ostane v obveznosti z dotično komando tak